

Iz Konjic. Za župana je bil zopet naprednjak g. Fr. Kovatsch izvoljen. Podžupanom je bil izvoljen g. K. Wesenschegg, obč. svetovalcem pa g. H. Baumann. Čestitamo!

Pozor pri denarju. Na sejmu v Ehrenhausnu izdalo se je ponarejeni 50 kronski bankovec, ki je za par milimetrov manjši kakor pravi. Pazite na denar!

Nogo zlomil se je gostilničar Joh. Tausendschön v Strassu, ko je šel v svoj vinograd.

Vlom. Iz sv. Barbare v Halozah se nam poroča: Danes v sredo po noči vломili so neznani zlikovci pri usnaru g. Primožiču. Spod grebli so zid in ukradli usna v znesku čez 1000 krom. Zločince se doslej še ni dobljalo.

„Bušenšank“ otvoril je v Karčevini pri Ptiju g. Josef Kollenz. Vino je prav izborna kapljica.

Vlak ubil je delavca Zwielaga pri postaji Spielberg. Umrl je v mariborski bolnici.

Iz Koroškega.

Cenjeni odjemalci! Volilni boj na Štajerskem je rabil toliko prostora v „Štajercu“, da smo morali v zadnjih številkah novice iz Koroškega malo skrajšati. Zdaj so volitve končane in s prihodnjo številko bode list zopet navadno obliko imel. Prosimo tudi koroške gg. dopisnike, da nam zopet redno pošiljajo svoje spise.

Orglar Grafenauer avanza v z všakim dnevom. Najprve je bil navadni orglar, potomec iz Bavarskega priomane nemške družine. Potem je nakrat začutil svoje „slovensko“ srce. Pečal se je s „slovenstvom“ tako močno, da so ga končno vtaknili zaradi suma veleizdajstva več mesecov v preiskovalni zapor. Potem se je izkazala njegova nedolžnost in bil je zopet orglar. Ali politiko ni pustil. Babil se je z njo vedno in povsed. Nekateri pravijo, da je kot političar lažje svoje orgle prodajal in da je ravno zato tudi hud klerikal. No, potem je zlezlet ta orglar v državnini in deželnini zbor. Ali tudi vse te lovorike mu ne zadostujejo. Doslej je osrečeval edino koroško deželo. Zdaj pa so mu postale meje Koroške pretesne in zato je priromal nakrat na Štajersko. Brez šale! Pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Štajerskem je prišel tamošnjim črnih orglarom Grafenauerom na pomoč. Pridrel je po celem Štajerskem več shodov, na katerih je štajerske kmete učil, kako da naj volijo. To je pač vrhunec nesramnosti! Štajerski kmeti se lepo zahvalijo za Grafenauerjeve nauke. Pognali so ga tudi prav neprijazno iz nekaterih krajev in tako bi Grafenauer še nadalje Štajerce nadlegoval, potem se mu zna kaj neprijetnega dogoditi. Grafenauerja niti koroški kmetje ne marajo, ki ga vendar dovolj dobro poznajo. Še manj ga marajo štajerski kmetje, kateri imajo dovolj domačih žegnanih in nežegnanih hujškačev. Pane Grafenauer, ostani tedaj raje doma, kajti sedne dežele ne potrebujejo takih modrijanov.

Iz Prevalja se nam piše: Naš kaplan Sekol je prišel pred kratkim časom k enem prav počitniku. Ta gospod pozdravi posestnika in ga vpraša: Kako vam pa gre? Pobožni mož mu odgovori: gospod, čist zan drek. No, no pravi kaplan v svojem debelem glasu, vojska je pri kraju in časi se bodo zdaj zboljšale. Posestnik mu odgovori, sem v časopisu bral. Kaplan ga vpraša, kaj pa berete za ene časopise, odgovorju mu pobožni mož, jaz pridev v gostilno in priberam nemške časopise, te prinesejem veliko novega, berem pa tude „Štajerca“, ko ga dobim od mojega soseda. Ko kaplan sliši besedo Štajerca, je vstrmel kakor bi bila strela vrezala po njim, postal je kratek čas mutec in ko pride k sebi, reče kaplan temu možu: vsak kristjan mora imeti doma časopis „Mir“. Ta posestnik se ne vstraši kaplana in mu reče naravnost: na, na, „Mir“ je prepis, in je odšel iz sobe, ter pustil kaplana samega in ko ta posestnik ne pride nič nazaj, je mogel voziti ta kaplan zopet v farovž, ter ni prodal Mirovo blago.

Otvoritev taverske železnice. Dokončali so južno rambo taverske železnice; s tem je dokončan ves železniški program iz l. 1901. Prometu se ima oddati edino še sicer že zgotovljena proga Gastein-Spitäl, ki je 50 km dolga. Na tej progi leži tudi 8.560 m dolgi taverski tunel. Ta proga pride v Malnicu na Koroško. Proga je krasna. Od Salzburga do Trsta se bode v 9 $\frac{1}{2}$ ur prišlo.

Samomor. Obesil se je v okolici zgornje Bele

halpec Josef Steiner. Vzrok samomora je žalost zaradi smrti nekega tovariša.

Uboj. Floser Wallner v Fregantu je dva tovariša z nožem napadel in oba težko ranil. Eden ranjencev je že umrl. Divjaka so zaprli.

Rak na sadnem drevju.

Kakor vinska trta, tako ima tudi sadno drevje dandanes nebroj živalskih sovražnikov in raznih bolezni. Zato pa moramo s posebno pazljivostjo slediti vsaki novi bolezni, da se po možnosti že v kali zadrži. V ta namen se je v zadnjem času na Dunaju ustanovil poseben zavod, ki ima namen, natančno proučevati vsako tako bolezno, ter čimprej iznajti pravo sredstvo proti njej. Ta zavod nosi naslov »c. kr. kmetijsko bakteriologiski zavod za varstvo rastlin na Dunaju, II/1, Trunnerstrasse 1« in se v njem v zmislu člena II. drž. zakona z dne 2. oktobra 1865 občuje poštnine prosto. Zavod da vsakemu, ki mu pošlje sumljivo bolezno, na ogled, brezplačno vsakojaka pojasnila.

Rak na sadnem drevju pa ni nova, marveč prav stará, povsed bolj ali manj znana bolezzen, zlasti kjer se goji največ jablanovih dreves.

Ker se je ta bolezzen v zadnjih letih posebno v nekaterih krajih tako razširila, da preti nekatere jablanove sadovnjake popolnoma uničiti, in ker to bolezzen večina naših sadjarjev nekako ravnodušno prezira, ker ne ve, da si more stem napraviti veliko škodo, smatram za potrebno, da to bolezzen nekolikor natančnejše opisem.

Kako se rak pojavi. — Rak napada razna sadna drevesa, toda najbolj jablane. Rak razločujemo dvoje vrst, in sicer zunanjega in notranjega. Zunanji rak prične razjedati kožo in deblo od zunaj ter napravi neko črnasto izdolbino. Iz nje se prične večkrat cediti neka smrdativa tekočina. Notranji pa razjeda znotraj ter dela večje ali manjše zaprte izbuhnine ali bule na zunanjem stran.

Rak napada mlada, in starata dresesa, in sicer se naseli na vseh drevesnih delih.

Vzroki te bolezni. — Najrajsi se rak napravi tam, kjer se drgneta dve veji, ali če je bilo drevo drugače močno ranjeno, bodisi s kakim orodjem z lesom po kravji uši itd., ali pa da je bilo ožgan, zapenčeno, odnosno mrzlo. Če se ranjeni deli počasi celijo, se med tem časom navadno tudi naseli rak. Nadaljnji povzročitelji raka so: slaba, mokrotina, izpita, trda zemlja, takoj da se drevo le počasi razvija, cepljenje močno rastopi vrst na prešibko rastoče divjake in nasprotno, torej nepravilen tok soka itd. Rak se tudi prenaša z dresesa na drevo z bolnimi, že napadenimi cepiči.

Odzdravljanje in odstranjevanje te bolezni. — Če nam je vzrok te bolezni znan, potem se da temu lahko in kmalu odpomoči. Slabo, odnosno močno rastopi vrste je podlogi primerno nad zdravim delom precepiti, pregoste veje odstraniti, preveliko vlago po možnosti odpejati, slabo zemljo okoli dresesa z boljšo nadomestiti ali z gnojenjem zboljšati. Začetne rane se kmalu zopet zacelijo, če se namažejo z nekoliko gorkim katranom ali karbolinejem, zlasti če se prej rana z nožem izreže, kar je vsekakor priporočljivo. Poslednje delo se more seveda izvršiti le pri manjših, finih vrtnih dresesih, ker drugače takoj ravnanje povzroča prevelike stroške, pač pa se manjše s karbolinejem hitro zvrši in je ceno. Kdor more, da večje rane s cementom ali z malto zapiče.

Priporoča se nadalje puščanje soka. V tem slučaju se koža prerezje podolgom 3 do 5 krat na okrog, in sicer kakih 20 cm pod in nad napadenim delom. Prav močno napadenega dresesa je pa najbolje popolnoma odstraniti, zlasti če so pregosto posajene, ter vse sežgati, da se razsirjanje po zmožnosti omeji.

Če je raku vzrok slaba zemlja, se taka dresesa, če so mlada, drugam, v boljšo zemljo in lego presade, dotični prostor pa z drugim, tej bolezni nepodvrženim drevjem zasaditi.

To naj si zapomnijo posebno oni posestniki, ki imajo svoje sadovnjake ob rekak in cestam, kajti ondor se opaža največ rakanjih dreves.

Fr. Gombač.

Gospodarske.

Katero umetno gnojilo je boljše, kajnit ali kalijeva sol? Pri nas se je kajnit tako priljubil, da ga gospodarje raje naročajo kakor kalijev sol. Zato je važno vprašanje, katero gnojilo je več vredno. Kajnit je ceneje, tako misli eden in drugi; za tisto ceno se ga dosti več dobi kakor kalijev sol. Res je to, ali to je navidezno. V resnicu je kalijeva sol ceneja. Pri gnojilih ni gledati namreč na skupno težo, ampak na množino redilnih snovi, ki se notri nahaja, ker le ta ima vrednost in le ta se plačuje. Res nas stane po navadi 100 kg kalijeve soli K 13/50, kajnit pa samo K 6/50, ali za to ima kalijeva sol 40 kg kalija v sebi, dočim ga ima kajnit samo 12 $\frac{1}{2}$ kg. Če preračunamo, koliko nas stane 1 kg kalija vidimo, da nas stane v kalijevi soli blizu 34 v, v kajnitu pa 52 v. Ker ima kalijeva sol trikrat toliko kalija v sebi, je treba trikrat manj. Če rabis za 1 ha 40 kg kajnita, potrebuješ kalijeve soli v večjemu 150 kg. Seveda je pri teh gnojilih gledati tudi na težo zemlje in na njeni vlažnosti. Kajnit deli zemljo bolj težko in vlažno, zato se kajnit bolj priporoča za lahko in srednje težko in bolj suho zemljo. Kalijeva sol je pa dobra za težko zemljo.

Otrobi niso za praseta. Odstavljenim prasetom ni dajati ne rženih ne pšeničnih otrobov, ker se enim in drugim pripisuje, da lahko povzroči hromoto pri pra-

